

УДК 61.331.105 (477)

**ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В
УКРАЇНСЬКІЙ МЕДИЦИНІ**

Алексєєва Т.І., Биховець К.В., Саєнко А.О.

Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ,

м. Харків, Україна

Резюме. У даній статті розглянуті проблеми державно-приватного партнерства в українській медицині. Показано, що розробка цієї концепції в системі охорони здоров'я України, на жаль, не є пріоритетним питанням державної політики. Система бюджетування створює високі фінансові ризики для державно-приватного партнерства.

На основі проведеного дослідження авторами пропонується запровадження інфраструктурних форм державно-приватного партнерства в діяльність закладів екстреної медичної допомоги в Україні. Це повинно привести до зміни ситуації в медичній галузі та поліпшення якості медичного обслуговування пацієнтів.

Ключові слова: державно-приватне партнерство, інфраструктурні проекти, охорона здоров'я, медичні послуги, державні гарантії.

Вступ

На сучасному етапі реформування сфери охорони здоров'я, що є невід'ємною частиною соціально-економічних перетворень в Україні, важливе значення набуває проблема державного регулювання інвестиційним забезпеченням розвитку медичної галузі. Головною метою реформи є побудова такої моделі охорони здоров'я, яка б забезпечувала рівний та справедливий доступ усіх членів суспільства до необхідних медичних послуг, їх високу якість та економічність при збереженні соціально-прийнятого обсягу державних гарантій.

У теперішній час потреба суспільства в медичних послугах сучасного рівня і високої їх якості зростає швидше, ніж можливості державного бюджету, навіть у країнах з розвинутою економікою. Щоб не потрапити у ці «ножиці», у світі знайшли вихід – державно-приватне партнерство (ДПП).

В Україні «кульгає» як державна, так і приватна медицина. Якщо оцінити роль державно-приватного партнерства в охороні здоров'я України, то можна сказати, що окрім закону «Про державно-приватне партнерство» практично ніяких кроків для його реалізації не зроблено [1]. В Україні часто трактують ДПП у сфері охорони здоров'я як пошук інвестора щодо закупівлі обладнання для лікувального закладу. Але це виступає скоріше як благодійництво ніж партнерство. Тому потрібно стимулювати бізнес-партнерство до такого акту доброї волі як надання преференції, залежно від того, скільки коштів вони вкладають у розвиток національної системи охорони здоров'я, особливо у її матеріально-технічне переоснащення.

Основна частина

На сьогодні розробка концепції державно-приватного партнерства в сфері охорони здоров'я України, на жаль, не є пріоритетним питанням державної політики, а сучасна система бюджетування створює високі фінансові ризики для ДПП, пов'язані з короткими (річними) бюджетними циклами планування та їх щорічною процедурою затвердження, яка іноді надміру затягується.

За останні три роки набула чинності низка спеціальних законів, що стосуються врегулювання ДПП, було внесено відповідні зміни до загального законодавства [1]. Постановами уряду затверджено методики, положення та порядки, що регулюють окремі організаційно-економічні питання ДПП. Законодавство передбачає такі функції партнерства в проектах як фінансування, проектування, будівництво, відновлення (реконструкція, модернізація), експлуатація, обслуговування, інші функції, пов'язані з виконанням договорів, укладених у рамках проектів.

Формами здійснення проектів ДПП можуть бути спільна діяльність, розподіл продукції тощо, а джерелами їх фінансування – кошти державного та

місцевих бюджетів, фінансові ресурси приватного партнера, запозичені кошти та інші джерела, не заборонені законодавством.

При цьому законодавство передбачає надання підтримки проектам ДПП шляхом державних гарантій, фінансування за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів та інших джерел відповідно до загальнодержавних та місцевих програм [1].

Складнощі у становленні ДПП в охороні здоров'я в Україні також пов'язані з існуючими правовідносинами у медичній галузі. Окремі правові норми не переглядалися ще з радянських часів, тож у нових політичних і соціально-економічних умовах формується правовий конфлікт, що веде до принципових суперечностей у нормативно-правових актах, ускладнюючи або взагалі унеможливаючи їх виконання.

Форми реалізації ДПП в охороні здоров'я мають свої особливості, які довели багато країн світу. Тому першим досвідом ДПП в охороні здоров'я України можуть бути нескладні інфраструктурні проекти, спрямовані на удосконалення державного партнерства в українській медицині. Загальна ж стратегія ДПП в охороні здоров'я повинна будуватися на чіткому баченні потреб суспільства у сфері здоров'я та потенційних можливостей приватного бізнесу [2].

На наш погляд, серйозні витрати, які несе держава на фінансування медицини можна було б розділити разом з приватними партнерами. Досить багато площ лікувальних установ знаходяться в центральних регіонах міст України. Частина таких площ можна було б передавати не в оренду, а надавати в якості плати державному партнеру. На отримані доходи від державно-приватного партнерства можна було б покращувати матеріальний стан об'єктів охорони здоров'я, купувати устаткування, поліпшувати медикаментозне забезпечення пацієнтів.

Також є всі передумови для організації високотехнологічних центрів з лікування різних видів захворювань, використовуючи фінансові інструменти інвесторів і кадровий потенціал державних установ охорони здоров'я.

Водночас слід відзначити, що Програма економічних реформ України на 2010-2014 роки в частині реформування медичного обслуговування населення України передбачає підвищення доступності медичних послуг, окремо вказуючи на підтримку розвитку приватного сектора медичних послуг та забезпечення доступу до державного фінансування на конкурсній основі [3].

Висновки

Таким чином, державно-приватне партнерство повинне забезпечувати:

1. Залучення механізму проектного планування та фінансування проектів ДПП, бо це значною мірою сприятиме зацікавленості приватних вітчизняних та іноземних інвесторів до участі в ДПП.
2. Нормативно-правове регулювання реалізацій проектів ДПП.
3. Успішне впровадження інфраструктурних проектів державно-приватного партнерства в діяльності закладів охорони здоров'я.
4. Побудова високотехнологічних центрів з лікування різних видів захворювань.
5. Підвищення доступності медичних послуг для населення та підтримка розвитку приватного сектору.

Вивчення досвіду успішного впровадження інфраструктурних проектів державно-приватного партнерства в діяльності закладів охорони здоров'я; підтвердження актуальності розробки для практичного впровадження в діяльність закладів системи екстреної медичної допомоги України інфраструктурних проектів державно-приватного партнерства.

Запровадження зазначених інфраструктурних форм державно-приватного партнерства в діяльність закладів екстреної медичної допомоги в Україні може бути дієвим інструментом зменшення частки неринкового сектора в галузі охорони здоров'я з одночасним підвищенням ефективності державного управління.

Все це у підсумку призведе до зміни ситуації в медичній галузі та поліпшення якості медичного обслуговування пацієнтів.

Література:

1. Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 16.10.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>
2. Прес-служба «Українського медичного часопису» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
3. «Юридична Газета» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.legalalliance.com.ua/ukr/press/2105/>

Резюме. В данной статье рассмотрены проблемы государственно-частного партнерства в украинской медицине. Показано, что разработка этой концепции в системе здравоохранения Украины, к сожалению, не является приоритетным вопросом государственной политики. Система бюджетирования создает высокие финансовые риски для государственно-частного партнерства.

На основе проведенного исследования авторами предлагается введение инфраструктурных форм государственно-частного партнерства в деятельности учреждений экстренной медицинской помощи в Украине. Это должно привести к изменению ситуации в медицинской отрасли и улучшению качества медицинского обслуживания пациентов.

Summary. This article discusses the problems of public-private partnership in Ukrainian medicine. Demonstrated that the development of the this concept of in system health care Ukraine, unfortunately, is not a priority of state policy. Budgeting system creates the high financial risks for public-private partnerships.

On the basis of the study authors propose the introduction of infrastructure models of public-private partnership in the activities of emergency medical care facilities in Ukraine. This should lead to a change in the situation in the healthcare industry and improve the quality of medical care to patients.